

Svenska Mästerskapen i Ekonomi 2014

Instruktioner för semifinaltentamen

- Inled med att läsa igenom instruktionerna noga.
- Skrivningstid för tentamen är maximalt 3 timmar.
- Skriv Er tentamenskod på varje blad, tentorna skrivs anonymt.
- Skriv svaret direkt på bladet under frågan, om det behövs mer utrymme finns möjlighet att skriva på baksidan av bladet.
- Tillåtna hjälpmedel är:
  - Penna
  - Radergummi
  - Linjal
  - Överstrykningspenna
  - Miniräknare (Alla miniräknare är tillåtna, om den kan lagra text eller formler måste den tömmas innan skrivningen)
- Tentamensvakterna ansvarar för att de hjälpmedel som används är godkända.
- Om Ni anser att en fråga är otydligt formulerad: ange under vilka förutsättningar Ni har löst den eller påkalla domare.
- Maxpoäng för tentamen är 100 poäng.
- Poängfördelningen är jämt fördelad mellan:
  - Allmän ekonomi
  - Företagsekonomi - Marknadsföring & Organisationsteori
  - Företagsekonomi - Redovisning & Ekonomistyrning
  - Nationalekonomi
- De fyra lag med flest poäng går vidare till finalen lördagen den 10 maj. Om två eller fler lag har samma totalpoäng används fråga 12 som utslagsfråga. Finalisterna presenteras under temasittningen fredagen den 9 maj.

Lycka till!

Denna tentamen är framställd vid Örebro Universitet i samarbete med domarpresidiet för SM i Ekonomi 2014.

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Samfundet
i Örebro
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 1. Marknadsföring & Organisationsteori (4 poäng)

För prissättning brukar man huvudsakligen använda två principer: vilka är de och vad innebär de?

Fråga 2. Marknadsföring & Organisationsteori (4 poäng)

Vad står den engelska förkortningen CRM respektive CSR för?

Huvudsponsorer

---

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 3. Marknadsföring & Organisationsteori (6 poäng)

Vad utmärker organisatoriskt köpbeteende? I ert svar ska ni också ge exempel på minst tre olika delfunktioner som kan ingå.

Fråga 4. Marknadsföring & Organisationsteori (4 poäng)

Beskriv vilka företagets intressenter är.

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 5. Marknadsföring & Organisationsteori (3 poäng)

Gareth Morgan har beskrivit organisationer som metaforer. Namnge tre av dem.

Fråga 6. Marknadsföring & Organisationsteori (4 poäng)

En så kallad PEST-analys rekommenderas ofta för företag som vill expandera internationellt. Vad betyder varje bokstav i förkortningen PEST?

Huvudsponsorer

---

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 7. Nationalekonomi (3 poäng) (Ringa in rätt svar)

De två konkurrerande företagen Design AB och Your Life AB står inför valet att göra reklam för sina varor. Spelmatrixen nedan anger respektive företags nettovinst givet sin egen och konkurrentens strategier för reklam eller inte. Första siffran avser nettovinsten för Design AB och andra siffran i varje ruta anger nettovinsten för Your Life AB.

		Your Life AB	
		Reklam	Inte reklam
Design AB	Reklam	4, 5	6, 4
	Inte reklam	5, 6	2, 3

Vilket av följande svarsalternativ är korrekt? (Ringa in rätt svar)

- A) Your Life AB har dominant strategi i att göra reklam medan Design AB saknar Nash strategi.
- B) Eftersom Design AB får högst nettovinst då Your Life AB inte gör reklam, så blir detta en Nash jämvikt.
- C) Spelet har endast en Nash jämvikt, nämligen att Your Life AB gör reklam och Design AB inte gör reklam.
- D) Spelet saknar Nash jämvikt.

Huvudsponsorer

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 8. Nationalekonomi (3 poäng)
(Ringa in rätt svar)

Vilket av följande svarsalternativ är korrekt?

A) Då det råder icke-rivalitet för en kollektiv vara kommer en marknad med fullständig konkurrens att bjuda ut varan till ett pris som motsvarar marginalkostnaden för att producera varan.

B) Då en kollektiv vara karaktäriseras av icke-rivalitet och icke-exkluderbarhet kommer den fullständiga konkurrensmarknaden alltid att bjuda ut mer av varan än vad som är samhällsekonomiskt optimalt.

C) Vid den samhällsekonomiskt optimala jämvikten för en kollektiv vara kommer samhällets betalningsvilja att överstiga marginalkostnaden för att producera den.

D) För en kollektiv vara är marginalkostnaden för konsumtion lika med noll, dvs. det råder icke-rivalitet.

Huvudsponsorer

civil**EKNOMERNA**

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Samfundet
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 9. Nationalekonomi (3 poäng)

(Ringa in rätt svar)

Olja är en icke förnybar naturresurs och det beräknas finnas totalt 600 miljoner fat kvar att utvinna. Vi antar att äganderätterna till oljeresurserna är säkra. Det är två perioder kvar till jordens undergång. Efterfrågan på olja ges av

$$P = 8000 - 4Q$$

där Q står för utvunnen mängd olja. Marginalkostnaden för utvinning är konstant och uppgår till 1000 kronor per fat. Räntan uppgår till 10 procent. Vilket av följande svarsalternativ är korrekt?

- A) För att maximera vinsten över tid bör det utvinnas ca 369 miljoner fat olja period 1 och ca 231 miljoner fat olja i period 2.
- B) För att maximera vinsten över tid bör det utvinnas ca 351 miljoner fat olja period 1 och ca 249 miljoner fat olja i period 2.
- C) För att maximera vinsten över tid bör det utvinnas ca 335 miljoner fat olja period 1 och ca 265 miljoner fat olja i period 2.
- D) För att maximera vinsten över tid bör det utvinnas 300 miljoner fat olja period 1 och 300 miljoner fat olja i period 2.

Huvudsponsorer

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 10. Nationalekonomi (4 poäng)

Följande linjära samband råder mellan pris (kr) och antal efterfrågade enheter (Q_d) samt mellan pris och utbud av enheter (Q_s).

P (kr)	Q_d	Q_s
40	250	100
90	125	350

Antag att en styckskatt på 30 kronor per enhet läggs på produktionen. Hur stor andel i **procent** är den samhällsekonomiska förlusten av det ursprungliga samhällsekonomiska överskottet?

Huvudsponsorer

Arrangörer

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 11. Nationalekonomi (5 poäng)

Ett litet öppet land med fria kapitalrörelser och rörlig växelkurs på sin valuta går in i en lågkonjunktur som kan förklaras av en nedgång i den aggregerade efterfrågan. Vilken typ av stabiliseringspolitik rekommenderar du? Finanspolitik eller penningpolitik? Motivera och förklara med hjälp av lämplig modell!

Huvudsponsorer

---

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 12. Nationalekonomi (7 poäng)

Landet Nordrike har en stor industri baserat på bl a massa- och papperstillverkning. En bieffekt av denna tillverkning är stora miljö- och klimatpåverkande utsläpp. Det är framförallt två företag som står för utsläppen, nämligen företagen Lilla och Kobbe. Den marginella reningskostnaden för de båda företagen är :

$$MRK_{Lilla} = 4000 - 20Q_{Lilla}$$

respektive

$$MRK_{Kobbe} = 2000 - 5Q_{Kobbe}$$

där Q står för mängden utsläpp. Nordrike har tidigare inte haft några utsläppsrestriktioner, vilket innebär att företagen har gjort så stora utsläpp som möjligt.

A) Hur mycket kommer varje företag att släppa ut om det inte finns några utsläppsrestriktioner? Motivera ditt svar.

Huvudsponsorer

Arrangörer

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Som ett led i regeringens miljöarbete har man nu beslutat att minska landets totala utsläppsmängd med 50 procent. Reduceringen ska ske genom att staten utfärdar utsläppsrätter som auktioneras ut, där varje enhet utsläpp motsvaras av en utsläppsrätt.

B) Vilket pris kommer att etableras på dessa utsläppsrätter (ange i kronor per styck)?

Svaret ska motiveras i text. Notera att deluppgiften kan lösas antingen grafiskt eller numeriskt.

C) Med hur mycket kommer respektive företag att minska sina utsläpp, dvs hur stor kvantitet kommer varje företag att rena? Motivera ditt svar.

Huvudsponsorer

---

civil**EKNOMERNA**

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 13. Redovisning & Ekonomistyrning (6 poäng)

Denna uppgift gäller värdering av varulager. Beakta civilrättsliga regler och skattemässiga regler. En inventering har gjorts för 2012 och 2013.

För år 2012 fastställdes anskaffningsvärdet till 900.000 kr och nettoförsäljningsvärdet till 990.000 kr.

A) Vilket är det högsta tillåtna värdet som lagret får tas upp till år 2012?

B) Vilket är det lägsta tillåtna värdet som lagret får tas upp till år 2012?

För år 2013 fastställdes anskaffningsvärdet till 700.000 kr och nettoförsäljningsvärdet till 500.000 kr.

C) Vilket är det högsta tillåtna värdet som lagret får tas upp till år 2013?

D) Vilket är det lägsta tillåtna värdet som lagret får tas upp till år 2013?

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 14. Redovisning & Ekonomistyrning (7 poäng)

En aktie i ett börsnoterat företag värderas på börsen till 400 kr.

A) Vilken blir den troliga aktiekursen om en fondemission görs med villkoret att tre aktier ger en ny aktie?

B) Vilket värde har varje delrätt?

C) Förklara hur följande nyckeltal/relationstal räknas ut.

- P/E-talet

- P/B-talet

- Direktavkastning

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 15. Redovisning & Ekonomistyrning (6 poäng)

En lackeringsfirma budgeterar följande kostnader för sin verksamhet

	Inställning	Sprutmålning	Torkning
Lön	200 000	400 000	100 000
Hyra	30 000	30 000	50 000
Avskrivningar	50 000	50 000	50 000
Diverse	120 000	80 000	50 000
Summa	400 000	560 000	250 000

Aktivitetsdrivare	Serier	Komponenter	Serier
Praktisk kapacitet	500	20 000	500

Företaget tillämpar ABC-kalkylering vid prissättning av order och man gör ett pålägg med 50% på tillverkningskostnaden för att täcka sina administrativa kostnader och för att kunna redovisa ett överskott.

A) Beräkna offererat pris för lackering av 25 köksluckor (en serie). Du behöver inte räkna med någon materialkostnad – kunden står för inköp av färg. (4 p)

B) Budgeterat antal serier är 450 och budgeterat antal komponenter är 17 500. Vad blir kostnaden för utnyttjad kapacitet i tillverkningen? (2 p)

Huvudsponsorer

Arrangörer

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 16. Redovisning & Ekonomistyrning (6 poäng)

Hjälp ett företag genom att tala om hur följande händelser vid ett bokslut påverkar balans- och resultaträkningen för år 2013.

A) Räntekostnaden på ett banklån för hela 2013 ligger på totalt på 40 tkr. Räntan ska betalas i januari 2014.

B) Företaget har en hyresgäst som betalade hela sin hyra för 2014 redan 1 November 2013. Helårshyran är 100.000 kr. Den bokfördes då som en intäkt.

Huvudsponsorer

---

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 17. Allmän ekonomi - Statistik (5 poäng)

Klara och Fredrik förbereder för sitt exjobb. De ska undersöka vad som motiverar de anställda på ett större företag. De håller på och jobbar för fullt med urvalet och har kommit fram till att av de 5000 anställda på företaget (N) så behöver de få in giltiga svar från minst 357 anställda (X) för att kunna säga något om de anställda som helhet. För att säkerställa att de får in tillräckligt många giltiga svar så räknar Klara och Fredrik med att ca 20% inte kommer besvara enkäten så de har fått löfte att få skicka ut enkäten till hela 500 anställda (n) för säkerhets skull.

A) Vad kallas ofta de som svarar på tex en enkät med ett annat ord?

B) Vad kallas det när man försöker uttala sig om (N) utifrån (X)?

C) Klara och Fredrik tänker välja ut de som ska ingå i undersökningen så att alla anställda har lika stor chans att bli utvalda att svara på enkäten. Vad kallas denna urvalsmetod?

D) Vad kallas den grupp av anställda (N) som urvalet ska göras från med ett annat ord?

E) Vad kallas de anställda (n) som väljs ut för att ingå i undersökningen?

Huvudsponsorer

Arrangörer

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 18. Allmän ekonomi - Aktuella ekonomiska händelser (5 poäng)

Den 2 april 2014 hände något ovanligt. En VD för en stor teleoperatör nekades ansvarsfrihet på bolagsstämman.

A) Vad är företagets fullständiga namn?

B) Vad heter den tidigare VD som nekades ansvarsfrihet vid bolagsstämman?

C) Vad heter den nye VD:n?

D) Statens ägarrepresentant Erik Thedéen riktade även stark kritik mot den revisionsbyrå som reviderat företaget de senaste 10 åren. Vilken revisionsbyrå gäller kritiken?

E) Historien gäller främst företagets affärer i ett antal länder i Kaukasus/Asien. Ge exempel på minst två av de inblandade länderna! 0,5p/land – max 1p

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 19. Allmän ekonomi - Ekonomisk historia: Historiska svenska entreprenörer (5 poäng)

Under våren 2014 har allmänheten kunnat rösta fram Sveriges främsta entreprenörer genom tiderna. Matcha följande framstående svenska entreprenörer ur den svenska historien med deras huvudsakliga affärsområde – dra streck mellan rätt namn och rätt entreprenörskapsgränning.

Entreprenör:

1. Wilhelmina Skogh (1849-1935) ●
2. Rudolf Fredrik Berg (1846-1907) ●
3. Louis De Geer (1587-1652) ●
4. Gustaf Dalén (1869-1937) ●
5. Göran Fredrik Göransson (1819-1900) ●
6. Ruben Rausing (1895-1983) ●
7. Carl Gustaf von Koch (1818-1876) ●
8. Axel Wenner-Gren (1887-1961) ●
9. Sofia Gumælius (1840-1915) ●
10. Hanna Lindmark (1860-1941) ●

Främst känd för/som:

- Grundare av Sandvik AB, införde Bessemermetoden som gjorde stål billigt.
- Utvecklade svensk järn och vapenindustri.
- Skapade ett hotellimperium samt var VD för Grand Hotel i Stockholm.
- Grundar TetraPak & skapar världens mest sålda förpackning.
- Grundare av Sveriges första moderna reklamföretag, först i Sverige med annonser med både bild och slogans.
- Grundar ett restaurangimperium och inför Take-away och catering i Sverige.
- Grundare av Skånska Cement – dagens Skanska.
- Grundar Skandia och moderniserar försäkringsväsendet.
- Elektrolux starke man under många år – förändrade synen på hemförsäljning.
- 1e svensk att få Nobelpriset i fysik. Grundade AGA och revolutionerade fyrväsendet.

Huvudsponsorer

civilEKNOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 20. Allmän ekonomi - Juridik: Affärsjuridiska termer (5 poäng)

Ibland måste en ekonom kunna förklara komplicerade begrepp kortfattat. Förklara följande begrepp som i en "tweet", dvs max 140 tecken.

Ackord

Insolvent

Lagfart

Regressrätt

Tredskodom

Huvudsponsorer

---

civilEKONOMERNA

Grant Thornton
An instinct for growth™

Nordea

Arrangörer

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Fråga 21. Allmän ekonomi - "Design your life" (5 poäng)

(Rätt namn med rätt bild 0,5 p, rätt kategori med rätt namn 0,5p,
rätt kategori med rätt bild 0,5p (max 1p/kvinna))

Veckans affärer utser sedan 16 år tillbaka varje år Sverige mäktigaste kvinnor inom näringslivet. 5:e mars presenterade VA de 101 mäktigaste kvinnorna inom olika kategorier för 2014. Precis som tanken bakom temat för årets SM i Ekonomi är tanken även här bland annat att inspirera just studenter till att sträva mot höga poster inom näringslivet! Para ihop kvinnorna på ästa sida med deras namn samt den kategori där de utsetts till de mäktigaste. Svar anges med siffra och bokstav i respektive ruta på nästa sida.

Namn

1. Kristina Bardh - Ordförande & grundare Kosmo
2. Marie Ehrling - uppdrag i Teliasonera (ordf), Nordea, Securitas, Oriflame, Schibsted, Axel Johnson
3. Helena Helmersson - Hållbarhetschef H&M
4. Sonat Burman-Olsson - Koncernchef Coop
5. Anna Falkengren - VD SEB

Kategori

- A. Årets mäktigaste direktör
- B. Årets mäktigaste börs-VD
- C. Årets mäktigaste entreprenör
- D. Årets mäktigaste styrelseproffs
- E. Årets mäktigaste kvinna

Huvudsponsorer

Arrangörer

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2014
ÖREBRO UNIVERSITET

Deltagande lags nummer: _____

Namn   **Kategori**

Huvudsponsorer

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton
An instinct for growth™

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Studentsektionen Seum
Handelshögskolan
Örebro Universitet